

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Forslag

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

NATURKLAGENÆVNET >

Naturklagenævnets afgørelse
af 2. august 1995
om fredning af dele af godset Halsted Kloster i
Højreby kommune, Storstrøms amt.
(sag nr. 111/350-0001).

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds har den 28. juni 1993 truffet afgørelse om fredning af dele af godset Halsted Kloster på ca. 205 ha. Fredningsområdet omfatter alene godsets ejendom.

Fredningssagen blev oprindeligt rejst i 1977 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, Mogens Greve Krag-Juel-Vind-Frijs som en frivillig fredning uden erstatning. Fredningspåstanden blev imidlertid senere ændret og udvidet, hvorefter ejeren trak sit tilsagn om en erstatningsfri fredning tilbage.

Fredningen har til formål at sikre, bevare og forbedre de landskabelige, kulturhistoriske og naturhistoriske værdier samt at sikre offentligheden adgang til dele af fredningsområdet.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 42 og er tillige påklaget til Naturklagenævnet af advokat Henrik Nehammer på vegne af godsets ejer, Mogens Greve Krag-Juel-Vind-Frijs.

Fredningsområdet.

Hele området, som er foreslået fredet, ligger i landzone og kan karakteriseres som et herregårdslandskab med rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Området indeholder endvidere en del kulturhistoriske værdier.

I Storstrøms Amts regionplan er området bl.a. på baggrund af landskabsanalysen fra 1976 udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde. Ifølge regionplanens retningslinier skal området friholdes for anlæg og aktiviteter, som påvirker de fredningsmæssige værdier i negativ retning, og fredningsområdet er udpeget som et område, hvor skovrejsning er uønsket.

Godsets bygninger og slotsparken blev fredet ved deklaration af 4. juli 1989 i medfør af bygningsfredningsloven.

Ca. 20 % af landbrugsarealet og 90 % af engarealerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om å-/søbeskyttelseslinien samt skovbyggelinien. Skovbevoksningen reguleres af bestemmelserne om fredskov i skovloven.

Fredningssagens forhistorie.

Fredningssagen blev oprindeligt rejst i 1977 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, Mogens Greve Krag-Juel-Vind-Frijs som en frivillig fredning uden erstatning, idet man ved en fredning ønskede at hindre anlæg af en motortrafikvej over godsets arealer. Fredningspåstanden blev imidlertid senere ændret og udvidet, hvorefter ejeren trak sit tilsagn om en erstatningsfri fredning tilbage. Danmarks Naturfredningsforening fremsatte derfor i samarbejde med Storstrøms Amt et revideret fredningsforslag af 11. marts 1989, der omfattede 339 ha.

Under sagens behandling for fredningsnævnet blev der med støtte fra godsets ejer og Højreby kommune fremlagt planer for etablering af en golfbane på dele af det areal, der var omfattet af fredningsforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening og Storstrøms amt gav udtryk for ikke at ville modsætte sig anlægget af en golfbane syd for den nuværende landevej gennem Halsted, og naturfredningsforeningen tilpassede herefter sit fredningsforslag således, at fredningsgrænsen mod sydvest fulgte linieføringen for den planlagte forlægning af landevej 133 syd om Halsted Kloster.

Efter forgæves at have forsøgt at opnå et forlig imellem godsejeren og naturfredningsforeningen traf fredningsnævnet den 12. september 1989 den afgørelse, at fredningssagen burde afvises under hensyn til, at godsets bygninger var blevet fredet, og at arealerne ikke var så enestående, at der burde gennemføres en fredning imod ejerens ønske.

Danmarks Naturfredningsforening påklagede med støtte fra Storstrøms amt afgørelsen til Overfredningsnævnet, medens ejeren og Højreby kommune udtalte, at fredningen var unødvendig, og at fredningsnævnets afgørelse derfor burde fastholdes.

Overfredningsnævnet udtalte den 12. juli 1990, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at gennemføre en fredning af arealer syd for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster herunder godsets park, der allerede var fredet i medfør af bygningsfredningsloven, hvorfor fredningsnævnets afvisning af at frede disse arealer stadfæstedes.

Et flertal af nævnets medlemmer fandt imidlertid, at området nord for landevejen burde fredes. Flertallet lagde vægt på områdets karakter af herregårdslandskab med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer, at området var landskabeligt sammenhængende med de nord for liggende fredede områder ved Pederstrup, samt at området i amtets regionplan var udpeget til særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde. Mindretallet gik ind for en stadfæstelse af fredningsnævnets afvisning også for arealerne nord for landevejen.

Overfredningsnævnet bestemte derfor, at sagen skulle hjemvises til fredningsnævnet til fortsat behandling for så vidt angik arealerne nord for landevejen.

Danmarks Naturfredningsforening fremsendte den 15. marts 1991 til fredningsnævnet et nyt fredningsforslag, som efter forhandling parterne imellem dannede grundlag for fredningsnævnets afgørelse af 28. juni 1993.

Påstande og synspunkter for Naturklagenævnet.

Ejeren af Halsted Kloster Gods repræsenteret af advokat Henrik Nehammer har nedlagt påstande om følgende:

Principalt at fredningsforslaget afvises, subsidiært at fredningen begrænses til engen nord for Halsted Kloster og Vesterborg Sø med tilhørende engarealer med tilladelse til udslagssted til golfbane, og mere subsidiært at Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag gennemføres, men således at der bliver mulighed for anlæg af golfbane på engarealerne og med udslagssted inden for det fredede område, samt at driftsformen for Dyrehaven kan fortsætte som hidtil.

Skov- og Naturstyrelsen og Storstrøms amt har anbefalet stadfæstelse af fredningsnævnets afgørelse.

Naturklagenævnets afgørelse.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde, har deltaget 8 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Naturklagenævnet har med 7 stemmer mod 1 truffet beslutning om at gennemføre en fredning af det område, som fredningsnævnet har bestemt. Mindretallet har ikke fundet, at der var tilstrækkeligt grundlag for en fredning og har stemt for at ophæve fredningsnævnets afgørelse.

Naturklagenævnet har herefter enstemmigt tiltrådt de af fredningsnævnet fastsatte fredningsbestemmelser med følgende tilføjelser og ændringer:

Fredningsbestemmelserne for skoven skal tilsigte at bevare skovens nuværende karakter. Det er derfor bestemt,

at den gamle lystskov, afd. 89a, skal bevares således, at store gamle træer lades urørt, men at der må foretages hugst for at lysne omkring de gamle træer og rhododendron,

at øvrige arealer med løvskov fortsat skal drives med løv, hvor renafrift ikke skal være tilladt, men hvor alene tyndingshugst kan ske, samt

at nuværende arealer med nål og pyntegrønt fortsat må drives med nål og pyntegrønt.

I bestemmelserne for engen tilføjes, at der med tilladelse fra Storstrøms amt kan sprøjtes, hvis der opstår problemer med bjørneklo, tidsler og brændenælder.

Omkring de fritstående træer på marken skal der være en beskyttelseszone på 6 meter regnet fra stammen, i hvilken der ikke må ske jordbehandling eller sprøjtning. Arealet må dog slås efter behov.

Det tillades Storstrøms amt at opsætte et informationsskilt om fredningen ved indgangen til skoven ved skovløberhuset. Med 7 stemmer mod 1 er det bestemt, at fredningen ikke skal være til hinder for anlæg af en mindre parkeringsplads ved skovløberhuset, hvis det sker efter aftale mellem ejeren og amtet. Mindretallet har stemt for, at amtet skulle have en ubetinget ret til at anlægge parkeringspladsen.

Iøvrigt udgår fredningsbestemmelser, som i forvejen er reguleret af naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Der fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det 205 ha store område, som er vist på fredningskortet, der hører til Naturklagenævnets afgørelse, og som helt eller delvist omfatter de matrikelnumre, der er anført på vedhæftede fortegnelse:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre:

at de landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab bevares med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer,

at bevare og forbedre de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter,

at de kulturhistoriske minder, der er knyttet til området bevares, og

at offentlighedens adgang til Dyrehaven sikres.

§ 2. Bevaring.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation efter § 6.

§ 3. Arealernes drift og pleje m.v.

a. Landbrugsdrift.

Den hidtidige landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer, som omfattes af fredningen, kan fortsætte. Fredningen er ikke til hinder for, at der foretages sædvanlige driftsomlægninger. Til sædvanlige driftsomlægninger henregnes ikke tilplantning, gartneridrift, pelsdyravl eller oprettelse af svine- eller fjerkræfarme.

Fritstående træer på landbrugsarealerne må ikke fældes eller beskadiges. Ved træernes død skal der ske genplantning med samme art. Omkring træerne skal der være en beskyttelseszone på mindst 6 meter fra stammen, i hvilken der ikke må ske jord-

behandling eller sprøjtning. Vækster i beskyttelseszonen må dog slås efter behov.

Nye levende hegn må kun etableres med fredningsnævnets godkendelse, og eksisterende hegn skal vedligeholdes og bevares.

Engarealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 kan med tilladelse fra Storstrøms amt sprøjtes, hvis der opstår problemer med bjørneklo, tidsler og brændenælder.

b. Skovdrift.

Arealer uden for eksisterende skovbevoksede områder må ikke tilsås eller tilplantes med ny skov. Skovdriften skal ske med henblik på at bevare skovens nuværende karakter.

I den gamle lystskov, afd. 89a, skal de gamle træer - også efter at de er udgåede - lades urørte, idet Storstrøms amt - i det omfang ejeren ikke selv ønsker at gøre det - som plejeforanstaltning kan foretage hugst med henblik på lysning omkring træerne og omkring den eksisterende rhododendronbeplantning.

De øvrige løvskovsarealer skal fortsat drives som løvskov, hvor renafdrift ikke er tilladt, men hvor der alene må ske tyndingshugst. Det skal med tilladelse fra Storstrøms amt være tilladt at plante enkelte løvtræer, hvis selvfor yngelse ikke er tilstrækkelig.

Skovarealer med nåletræer og pyntegrønt må ikke udvides, men kan fortsat drives som hidtil.

§ 4. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

§ 5. Bebyggelse, veje og tekniske anlæg m.v.

I fredningsområdet må der ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder eller andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der således ikke anbringes faste hegn, mure, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning, og der må ikke anlægges sportspladser, motorbaner eller skydebaner eller etableres oplags- eller lossepladser.

Fredningen er dog ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige kreaturhegn og forstmæssigt nødvendige hegn og midlertidige arbejdsskure.

Der må ikke anbringes campingvogne o.lign., og teltslagning må ikke finde sted.

Der må ikke anlægges nye veje i området bortset fra veje, der er nødvendige for land- og skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

Fredningen er ikke til hinder for, at udslagsstedet for bane 10 til en kommende golfbane anbringes på det fredede areal som vist på fredningskortet.

§ 6. Offentlighedens adgang.

Skove og udyrkede arealer indenfor det fredede område skal holdes tilgængelige for offentlighedens færdsel og ophold i overensstemmelse med de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

Der er offentlig adgang til Dyrehaven ved Skovfogedboligen. Ved indgangen til skoven er det tilladt Storstrøms amtsråd at opsætte et informationsskilt om fredningen. Efter nærmere af-

tale mellem ejeren og Storstrøms amtsråd kan der etableres en mindre parkeringsplads (ca. 200 m²).

§ 7. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Storstrøms amt ret til at lade foretage naturpleje. Amtet kan som led i plejen lade vegetation slå og rydde udsigtshindrende beplantning. Enhver plejeforanstaltning skal foretages uden udgift for vedkommende ejer og må kun foretages med ejerens samtykke eller i mangel heraf efter fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til inden for en af amtsrådet fastsat frist og for egen regning at udføre en plejeforanstaltning, som amtsrådet ønsker foretaget.

§ 6. Dispensation.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

FORTEGNELSE
over matrikelnumre, der helt eller delvist
er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 2. august 1995.

Halstedkloster, Halsted, matrikelnummer: 1a.

Halsted By, Halsted, matrikelnummer: 33.

Hellinge By, Halsted, matrikelnumrene: 1a, 25.

Vesterborg By, Vesterborg, matrikelnumrene: 5c, 6c, 7d, 14a, 16d.

Skelstofte Hovedgård, Vesterborg, matrikelnumrene: 2a, 2q, 4a.

Umatruleret: Vesterborg Sø.

Naturklagenævnets afgørelse
af 2. august 1995
om erstatning i anledning af fredning af dele af godset
Halsted Kloster i Højreby kommune, Storstrøms amt.

(sag nr. 111/350-0001).

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds har den 28. juni 1993 tilkendt erstatning i anledning af afgørelsen om fredning af dele af godset Halsted Kloster på ca. 205 ha. Erstatning er tilkendt godsets ejer med ialt 800.000 kr.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Naturklagenævnet til efterprøvelse i medfør af naturbesyttelseslovens § 42 og er tillige påklaget til Naturklagenævnet af advokat Henrik Nehammer på vegne af godsets ejer, Mogens Greve Krag-Juel-Vind-Frijs.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse om erstatning af arealer tilhørende Halsted Kloster gods lagt til grund,

at erstatningen for værdiforringelsen for landbrugsarealerne ansættes til den sædvanlige takst på 1000 kr/ha, medens der for engare-

alerne - som ikke må opdyrkes eller gødskes - ud over denne takst ydes et tillæg på 3000 kr/ha,

at erstatningen for en udyrket beskyttelseszone omkring enkeltstående træer på landbrugsarealer omfattende trækronernes projektion fastsættes til ialt 10.000 kr, og

at erstatningen for Halsted Dyrehave skønsmæssigt kan fastsættes til ialt 500.000 kr under hensyn til de betydelige indskrænkninger i ejerens rådighed over disse arealer som følge af fredningsbestemmelserne. Nævnet har herved lagt vægt på nedgangen i ejendommens handelsværdi, medens driftsøkonomiske beregninger kun er tillagt vejledende betydning på grund af beregningernes usikkerhed.

Fredningsnævnet har ikke imødekommet ejerens krav om erstatning for fredningen af Vesterborg Sø og for tab i anledning af, at ejeren har været afskåret fra at udnytte arealer, som under sagens gang er udtaget af fredningspåstanden.

Fredningsnævnet har herefter skønsmæssigt fastsat den samlede fredningserstatning til 800.000 kr.

Påstande og synspunkter for Naturklagenævnet.

Efter at være blevet gjort bekendt med Naturklagenævnets beslutninger om fredningens indhold har advokat Henrik Nehammer har på vegne af ejeren af Halsted Kloster Gods nedlagt påstand om et erstatningsbeløb på ialt 2.107.230 kr., der er opgjort på følgende måde:

Skoven (Dyrehaven)		457.740 kr
Landbrugsarealer	3.000 kr/ha	269.490 kr
Engarealer	7.500 kr/ha	260.000 kr
Fritstående træer		20.000 kr
Vesterborg sø		100.000 kr
Ulemper i forbindelse med fredningssagen		<u>1.000.000 kr</u>
Ialt		<u>2.107.230 kr</u>

Erstatningskravet er reduceret i forhold til det krav, godset fremsatte på baggrund af fredningsnævnets afgørelse. Reduktionen omfatter alene erstatningskravet for skoven.

Til støtte for påstanden er der for så vidt angår de enkelte poster i erstatningsopgørelsen bl.a. fremført,

at der skønsmæssigt er 100 gamle træer i afd. 89a, der skal lades urørte, og som kræves erstattet med 3.000 kr pr. træ, og at der for løvskoven iøvrigt, hvor der skal gælde bestemmelser om løvbinding, kræves en erstatning beregnet ud fra de satser, der anvendes i forbindelse med skovlovens løvtræstøtteordninger på henholdsvis 3.000 kr. for bøg, 9.000 kr for eg og 8.000 kr for ask,

at standarderstatningsbeløbet for landbrugsarealer på 1.000 kr/ha bør forhøjes med yderligere 2.000 kr/ha som følge af forbudet mod at plante læhegn samt til forbudene mod sløjfning af stengårde, mod tilplantning og mod fældning eller beskadigelse af fritstående træer,

at erstatningsbeløbet for engarealer bør fastsættes til 7.500 kr/ha, da arealerne som følge af fredningen ingen driftsværdi vil have og som følge af manglende mulighed for anlæg af en golfbane,

at fredningen af Vesterborg Sø er mere vidtgående end de begrænsninger, der generelt er pålagt sø- og vådområder efter fredningslovgivningen, og

at erstatningen for ulemper i forbindelse med fredningssagen bør ydes under hensyn til, at værdinedgangen godset under et er væsentlig større end de præcist takserede beløb.

Af klagerens erstatningspåstand fremgår iøvrigt, at der principalt bør ske rentetilskrivning fra fredningssagens anlæg subsidiært fra senere tidspunkter.

Udover disse erstatningskrav har ejeren fremsat krav om tilkendelse af en godtgørelse på 100.000 kr. i anledning af påståede tab som følge af, at fredningssagen for de arealer syd for landevejen, der

udgik af fredningssagen i 1990, har hindret ejeren i at udnytte disse arealer som hidtil.

Skov- og Naturstyrelsen har udtalt, at fredningserstatninger normalt tilkendes for nedgang i handelsværdien og ikke for driftstab. I forhold til dette princip har styrelsen bl.a. fundet erstatningerne for engarealerne og de fritstående træer på markerne ansat for højt af klageren. Herudover har styrelsens vurdering af de driftsmæssige konsekvensberegninger for skoven foretaget af Dansk Skovforening ført til en reduktion af det oprindelige erstatningsbeløb.

Storstrøms amt har generelt støttet fredningsnævnets erstatningsfastsættelse og har fundet ejerens erstatningskrav for højt. Amtet har endvidere fremført, at erstatningen - bl.a. under hensyn til at fredningen oprindeligt var frivillig - bør forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse.

Naturklagenævnets beslutninger.

I sagens behandling, herunder besigtigelse og offentligt tilgængeligt møde, har deltaget 8 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Naturklagenævnet skal udtale:

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt fredning af arealer under Halsted Kloster Gods med tilføjelse af, at fredningsbestemmelserne for skoven tilsigter at bevare skovens nuværende karakter således, at de store gamle træer i afd. 89a lades urørt, at løvskovsarealer fortsat skal drives med løv uden renafdrift, og at nuværende arealer med nål og pyntegrønt fortsat må drives med nål og pyntegrønt.

Fredningserstatningen må fastsættes til et beløb, der udligner de tab, som fredningen påfører den berørte ejer, og som kan antages at svare til den nedgang i ejendommens handelsværdi ved kontant betaling, som fredningen medfører.

For Dyrehaven vil der for ejeren blive tale om tab og ulemper som følge af bevaringen af de gamle træer i afd. 89a og i forbindelse

med løvtræsbindingen. Den af Dansk Skovforening udarbejdede skovøkonomiske tabsberegning bør dog kun tillægges en begrænset vejledende betydning ved erstatningsfastsættelsen. Beregningen er således forbundet med betydelig usikkerhed for så vidt angår antallet af gamle træer i Dyrehaven og beregningen af vedmassen, og selv mindre ændringer i den valgte kalkulationsrentefod vil føre til betydelige udsving i det beregnede tab. Et erstatningsbeløb i størrelsesordenen 300.000 kr. for Dyrehaven anses for passende.

Med hensyn til de almindelige landbrugsarealer findes der ikke at være grundlag for at forhøje erstatningen som følge af fredningens begrænsning af mulighederne for læbeplantning, idet manglende læbeplantning på grund af jordernes beliggenhed og beskaffenhed ikke skønnes at ville forringe dyrkningsmulighederne nævneværdigt. Der bør dog ved erstatningsfastsættelsen tages hensyn til, at fredningen vil bevirke visse driftsmæssige ulemper.

Det bemærkes iøvrigt, at der efter naturbeskyttelseslovens § 4 ikke må foretages ændringer i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende.

Erstatningskravet for bevaring af en beskyttelseszone omkring fritstående træer på markerne kan tiltrædes.

Fredningsforslaget fra 1977 bestemte, at engarealerne ikke måtte afvandes eller opdyrkes, men skulle bevares som græsningsarealer. Først ved ikrafttræden i 1992 af naturbeskyttelsesloven blev der gennemført lovmæssige restriktioner for opdyrkning af sådanne arealer. Dette betyder, at der tidligere uden fredningsforslaget ikke ville have været lovmæssige hindringer for, at ejeren kunne have opdyrket arealerne. Anlæg af en golfbane ville derimod kræve landzonetilladelse og så betydelige dispensationer fra åbeskyttelseslinien, at en godkendelse af et projekt ikke kan anses for at have været realistisk. På den baggrund lægges fredningsnævnets erstatningsniveau til grund for erstatningsberegningen.

Naturklagenævnet har ikke fundet, at fredningen af Vesterborg Sø er mere vidtgående end de restriktioner for søen, der i forvejen findes i medfør af naturbeskyttelsesloven. Denne del af fredningen udløser derfor ikke erstatning. Det er ikke dokumenteret, at godset lider en

værdinedgang generelt ud over, hvad der anses for erstattet i medfør af de ovenfor anførte grunde. Godsets krav om en generel erstatning for ejendomsværdinedgang kan derfor ikke godkendes.

Idet fredningsnævnets afgørelse ophæves fastsætter Naturklagenævnet herefter en samlet erstatning til ejeren af Halsted Kloster Gods på 500.000 kr. i henhold til naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, medens nævnet ikke finder, at der er grundlag for at tilkende godtgørelse efter lovens § 39, stk. 2 i anledning af den opgivne fredning af arealer syd for landevejen.

Det tilkendte erstatningsbeløb forrentes efter hovedreglen i lovbestemmelsen fra den 28. juni 1993 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

I godtgørelse til sagkyndig bistand under sagens behandling for Naturklagenævnet tillægges der Mogens Greve Krag-Juel-Vind Frijs 125.000 kr.

Af den samlede erstatning på 500.000 kr med renter og tillagt omkostningsbeløb på 125.000 kr. udreder staten v/ Miljøministeriet 75 % og Storstrøms amt 25 %.

Naturklagenævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet (men ikke størrelsen af det tillagte omkostningsbeløb) kan efter Naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen.

Klage kan iværksættes af ejeren, som har påklaget fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til Naturklagenævnet. Afgørelsen kan tillige påklages af Miljøministeren og Storstrøms amt.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede. Klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, der videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

FREDNINGSNÆVNET >

Fredningsnævnet for Storstrøms
amts sydlige Fredningskreds afgørelse
af 28. juni 1993
i sagen om fredning af dele af godset
Halsted Kloster i Højreby kommune,
Storstrøms Amt (sag nr. 11/1977).

Nærværende fredningssag blev rejst første gang i 1977 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs, idet man ved en fredning ønskede at hindre anlæg af en motortrafikvej over godsets arealer. Fredningspåstanden blev senere ændret og udvidet, hvorefter ejeren trak sit tilsagn om at medvirke til en erstatningsfri fredning tilbage. Foreningen fremsatte derfor i samarbejde med Storstrøms Amt et revideret fredningsforslag af 11. marts 1989, der omfattede 339 ha. og hvis formål var at sikre, bevare og forbedre de landskabelige, kulturhistoriske og naturhistoriske værdier samt at sikre offentligheden adgang til dele af fredningsområdet.

Hele området, som blev foreslået fredet, ligger i landzone og er betegnet som et herrergårdslandskab med rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Området indeholder endvidere en del kulturhistoriske værdier. I Storstrøms Amts regionplan for 1985-96 er området bl.a. på baggrund af landskabsanalysen fra 1976 udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde. Ifølge regionplanens retningslinier skal området friholdes for

anlæg og aktiviteter, som påvirker de fredningsmæssige værdier i negativ retning.

Godsets bygninger og slotsparken blev fredet ved deklaration af 4. juli 1989 i medfør af bygningsfredningsloven.

Under sagens behandling for fredningsnævnet blev der fremlagt planer for etablering af en golfbane på en del af det areal, der var omfattet af fredningsforslaget. Både godsets ejer og Højreby kommune støttede planerne om anlæg af en golfbane.

Storstrøms Amt tilkendegav i et regionplannotat af marts 1989, at golfbaner i de særlige fredningsmæssige beskyttelsesområder kun vil kunne anlægges, såfremt det kan dokumenteres, at arealernes biologiske og landskabelige forhold ikke forringes. Iøvrigt skal golfbaner anlægges på jorder, der er mindre egnede til jordbrugsformål og i tilknytning til by- eller fritidsområder med god kollektiv transport.

Såvel Danmarks Naturfredningsforening som Storstrøms Amt gav udtryk for, at man ikke ville modsætte sig at der blev anlagt en golfbane syd for den nuværende hovedlandevej gennem Halsted.

Under sagens behandling for fredningsnævnet blev linieføringen for den kommende forlægning af landevej 133 syd om Halsted Kloster fastlagt, og Danmarks Naturfredningsforening tilpasset sit fredningsforslag, således at fredningsgrænsen mod sydvest fulgte linieføringen for den planlagte vej.

Fredningsnævnet forsøgte at opnå et forlig mellem på den ene side ejerens interesse i at undgå en fredning, der pålægger godset væsentlige ulemper for land- og skovbrugsdriften, ejernes, kommunens og golfinteressenternes ønske om at kunne anlægge en golfbane af international standard på godsets jorder og på den anden side Danmarks Naturfredningsforenings og amtets interesse i at sikre og bevare områdets landskabelige værdier.

Forligsforhandlingerne endte i første omgang forgæves, og nævnet traf herefter den 12. september 1989 den afgørelse, at den af Danmarks Naturfredningsforening rejste fredningssag for arealer af Halsted Kloster burde afvises. Nævnet lagde ved sin afgørelse vægt på, at såvel den nye som den gamle hovedbygning, godsets huse i Halsted og slotsparken i mellemtiden var blevet omfattet af en fredning i medfør af bygningsfredningsloven, og at godsets arealer iøvrigt vel har betydelig landskabelig værdi, men dog ikke er så enestående, at fredningssagen, der oprindeligt var rejst som en frivillig fredning, burde gennemføres mod ejerens ønske.

Danmarks Naturfredningsforening påklagede fredningsnævnets afvisning, idet man fortsat mente, at der var grundlag for at gennemføre en fredning. Foreningen henviste til støtte herfor bl.a. til at bygningsfredningen kun omfatter godsets bygninger og parken og ikke sikrer de landskabelige interesser iøvrigt i hele det foreslåede fredningsområde. Foreningen gav iøvrigt udtryk for, at efter foreningens opfattelse er området klart fredningsværdigt, hvilket understøttes af regionplanens retningslinier og af amtets støtte til fredningssagen.

Storstrøms amt henviste til regionplanens retningslinier og udtalte, at en fredning vil kunne bidrage til at sikre de karakteristiske landskabstræk omkring Halsted ådalen og sammenhængen med Vesterborg Sø og de tidligere gennemførte fredninger af arealer omkring Pederstrup.

Højreby kommune udtalte, at fredningen burde afvises som unødvendig og hvis fredningen alligevel blev gennemført, burde den ikke være til hinder for placering af den påtænkte golfbane.

Ejeren påstod ligeledes afvisningen af fredningen stadfæstet, idet han finder området tilstrækkelig beskyttet efter anden lovgivning.

Ejeren pegede i den forbindelse særligt på, at godsets park er omfattet af en fredning efter bygningsfredningsloven og er offentlig tilgængelig. Såfremt fredningen alligevel gennemførtes burde den begrænses til det område, som var foreslået fredet i 1983, og således at fredningen ikke er til hinder for placering af den påtænkte golfbane. Ejeren forbeholdt sig desuden sit erstatningskrav, hvis en fredning blev gennemført.

Overfredningsnævnet besigtigede fredningsområdet og holdt offentligt møde om sagen den 3. maj 1990. Der deltog 9 af Overfredningsnævnets medlemmer i sagens behandling.

Overfredningsnævnets afgørelse er dateret den 12. juli 1990 og der anføres i konklusionen følgende:

"Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Der findes ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at gennemføre en fredning af arealerne syd for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster, herunder godsets park, der allerede er fredet i medfør af bygningsfredningsloven. Fredningsnævnets afvisning af at frede disse arealer stadfæstes derfor.

Et flertal på 7 medlemmer skal udtale:

Den del af fredningsområdet, der strækker sig nord for landevejen ved Halsted Kloster, rummer betydelige landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Samtidig indgår dette landskabsstrøg i en naturlig sammenhæng med de nord for liggende fredede områder omkring Pederstrup. Området er således også i amtets regionplan udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde, hvor fredninger i særlig høj grad kan komme på tale som et middel til at sikre mod en uheldig og uønsket udvikling, der kan ændre områdets karakter. Flertallet finder derfor, at området

opfylder betingelserne i naturfredningsloven for at kunne undergives fredning.

Det bestemmes derfor, at sagen om fredning af dele af godset Halsted Kloster hjemvises til Fredningsnævnet for Storstrøms Amts Sydlige Fredningskreds til fortsat behandling for så vidt angår den del af fredningsområdet, der ligger nord for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster.

Mindretallet på 2 medlemmer har stemt for også at stadfæste fredningsnævnets afvisning af sagen for så vidt angår arealerne nord for hovedvejen, da man ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at gennemføre en fredning i det hele taget."

Nævnet tog herefter i overensstemmelse med Overfredningsnævnets afgørelse sagen under fortsat behandling for så vidt angår den del af fredningsområdet, der ligger nord for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster.

Danmarks Naturfredningsforening fremsendte den 15. marts 1991 reviderede kort og arealfortegnelse i overensstemmelse med Overfredningsnævnets afgørelse, således at det reviderede fredningsforslag omfattede et areal på 249 ha.

Foreningen fremsendte endvidere forslag til generelle fredningsbestemmelser samt forslag til planforskrifter for driften af Dyrehaven.

Ejerens advokat kommenterede i en skrivelse af 17. maj 1991 det af Danmarks Naturfredningsforening fremsendte materiale og anførte heri navnlig, at foreningens fredningsforslag hindrer opretholdelsen af en fornuftig drift af det omhandlede områdes land- og skovbrug, ligesom det begrænser ejerens mulighed for at sikre Halsted Klosters beståen som en samlet enhed. Ejeren er på den anden side enig i, at der indenfor den i november 1983 foreslåede fredningsgrænse findes landskabelige værdier, der opfylder betingelserne i naturfredningsloven for at kunne undergives

fredning. Ejeren er på den baggrund indstillet på, at acceptere en fredning, der omfatter området indenfor den grænse naturfredningsforeningen fastsatte i forslaget for 1983 omfattende eng, Dyrehave samt Vesterborg Sø - dog således at fredningen rummer mulighed for anlæg af golfbane på engarealet i overensstemmelse med den plan, der er udfærdiget herom. Samt at der i fredningen af Dyrehaven gives mulighed for at fortsætte den hidtidige driftsform, idet bemærkes, at Dansk Skovforening i august 1985 har udarbejdet en bevoksningsliste, der netop bl.a. har til formål at sikre, at skoven bevarer sin nuværende karakter. De områder naturfredningsforeningen ved det nuværende fredningsforslag påstår fredningen udvidet med i forhold til forslaget fra 1983 udgør udelukkende dyrket landbrugsjord. For arealerne omkring engen og Dyrehavens vedkommende er der tale om bare marker, som i sig selv ikke opfylder betingelserne i naturfredningsloven for at kunne undergives fredning. Naturfredningsforeningen begrundet da også påstanden om fredning med veksling mellem mark, eng og skov. Fredningsforslaget omfatter ikke hele området, idet man er gået uden om de af andre ejede omliggende arealer, således at fredningsforslaget alene følger godsets og ikke terrænets naturlige grænser, hvilket ejeren står uforstående overfor.

Advokatens skrivelse indeholdt herudover en række kommentarer til de enkelte bestemmelser i fredningsforslaget og et udkast til et nyt sæt bestemmelser.

Advokaten anførte endelig i sin skrivelse, at ejeren fremsætter krav om erstatning, såfremt fredningsnævnet måtte bestemme, at fredningsforslaget skal gennemføres helt eller delvis og skrivelsen var vedlagt en af Dansk Skovforening foreløbig udarbejdet opgørelse over værditabet i forbindelse med skovdriften, såfremt fredningen gennemføres.

Den nærmere formulering af fredningsbestemmelserne blev forhandlet på et møde den 11. oktober 1991.

Der foregik efter ovennævnte møde fortsatte forhandlinger om placering af en golfbane i området og under et møde den 8. marts 1993, hvori deltog ejeren og ejerens advokat samt repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Storstrøms Amtskommune, golfinteressenterne og Højreby kommune blev der indgået forlig om at fredningsgrænsen skal følge den eksisterende dyrkningsgrænse og at en fredning ikke skal være til hinder for, at udslagsstedet til golfbanens 10. hul placeres indenfor det fredede område. Amtets repræsentant bemærkede at amtet er indstillet på, at meddele § 3 godkendelse af tee-stedet og repræsentanten for Danmarks Naturfredningsforening erklærede, at foreningen ikke ville anke en sådan godkendelse af tee-stedet. Samtlige repræsenterede ankeberettigede myndigheder og foreninger erklærede, at man ikke ville nedlægge særlige påstande vedrørende ovennævnte spørgsmål under en ankebehandling af sagen.

Danmarks Naturfredningsforening har i overensstemmelse med det indgåede forlig den 24. marts 1993 fremsendt rettet udkast til fredningskort og arealliste, hvoraf fremgår at arealet, der omfattes af den endelige fredningspåstand andrager 205,1 ha.

Fredningsnævnet skal herefter udtale:

Efter det foreliggende finder nævnet, at der af de grunde, der er anført af Overfredningsnævnets flertal i afgørelsen af 12. juli 1990 bør ske fredning af dele af godset Halsted Kloster, beliggende nord for landevejen ved Halsted Kloster.

Overfredningsnævnet har henvist til, at området rummer betydelige landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab med rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Samtidig indgår dette landskabsstrøg i en naturlig sammenhæng med de nord for liggende fredede områder omkring Pederstrup. Området er således også i amtets regionplan udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde, hvor fredninger i særlig høj grad kan komme på tale som et middel til at sikre mod en uheldig og uønsket udvikling, der kan ændre områdets karakter.

Der fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser på området, som vist på kortet, der hører til nævnets afgørelse (fredningskortet) og som omfatter de nedennævnte matrikelnumre helt eller delvis:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre:

at de landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab bevares med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer,

at bevare og forbedre de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter,

at de kulturhistoriske minder, der er knyttet til området bevares,

samt

at offentlighedens adgang til Dyrehaven sikres.

§ 2. Bevaring.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, jfr. dog nedenfor.

§ 3. Arealernes drift og pleje m.v.

a. Landbrugsdrift.

Den hidtidige landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer, som omfattes af fredningen, kan fortsættes. Fredningen er ikke til hinder for, at der foretages sædvanlige driftsomlægninger. Til sædvanlige driftsomlægninger henregnes ikke tilplantning, gartneridrift, pelsdyravl eller oprettelse af svine- eller fjerkræfarme.

Engarealer, der er bevokset med vedvarende græs, skal dog bevares som græsningsarealer. Yderligere afvanding af disse engarealer må ikke finde sted, men arealerne må omlægges, dog højst hvert 10.år.

b. Skovdrift.

Skovdriften sker i overensstemmelse med planforskrifterne, der er vedlagt afgørelsen som bilag 3.

c. Stengærder og diger.

Stengærder og diger må ikke sløjfes, og evt. bevoksning på disse vedligeholdes og bevares.

d. Tilplantning.

Arealer uden for eksisterende skovbevoksede områder må ikke tilplantes. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er således ikke tilladt. Der må ikke etableres nye levende hegn uden fredningsnævnets godkendelse, og eksisterende hegn må ikke fjernes men kan udskiftes. Fritstående træer på arealerne må ikke fældes eller beskadiges.

e. Udyrkede arealer, herunder engarealer.

Et areal svarende til trækronernes projektion på jorden omkring de fritstående træer på markerne skal henligge uopdyrket. Ved træernes død skal der ske gentilplantning med samme art.

De udyrkede arealer må ikke opdyrkes eller gødskes. Kemiske bekæmpelsesmidler må ikke anvendes. Dog skal det være tilladt ved akutte insektangreb på kreaturer.

f. Affald.

Forurening af naturen ved henkastning af affald o.lign. må ikke finde sted.

§ 4. Vådområder.

Søer og moser må ikke opfyldes, reduceres eller afvandes. Der må ikke ledes spildevand til disse vådområder. Vandløb må ikke reguleres eller

rørlægges. Vandinvinding må ikke foretages i områderne. Der må ikke oprettes dambrug.

§ 5. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning. Sædvanlig oprensning af åer og grøfter er tilladt.

§ 6. Veje.

Der må ikke anlægges nye veje i området. Fredningen er dog ikke til hinder for anlæg af veje, der er nødvendige for land- og skovbrugsdriften, og som følger det naturlige terræn.

§ 7. Ny bebyggelse.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure, boder eller andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse.

§ 8. Andre faste konstruktioner og anlæg.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der således ikke anbringes faste hegn, mure, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømfor- syning, og der må ikke anlægges sportspladser, motorbaner eller skydebaner eller etableres oplags- eller lossepladser.

Fredningen er dog ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige kreaturhegn og førstmæssigt nødvendige hegn og midlertidige arbejdsskure.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at udslags- stedet for bane 10 til en kommende golfbane anbringes på det fredede areal, jfr. vedlagte detailkort.(Bilag 2).

§ 9. Campering og teltning m.v.

Der må ikke anbringes campingvogne o.lign., og teltslagning må ikke finde sted.

§ 10. Dyrehaven.

Der henvises til planforskrifter,
jfr. bilag.

§ 11. Offentlighedens adgang.

Skove og udyrkede arealer indenfor det fredede område skal holdes tilgængelige for offentlighedens færdsel og ophold i overensstemmelse med de almindelige regler i naturfredningsloven. Der er offentlig adgang til Dyrehaven ved Skovfogedboligen. Efter nærmere aftale med amtet kan der etableres en mindre parkeringsplads (ca. 200 m²) og opsættes information om fredningen. Offentligheden har endvidere ret til at færdes til fods ad eksisterende veje og stier i Dyrehaven.

§ 12. Naturpleje.

På udyrkede arealer har fredningsmyndighederne ret til - efter aftale med ejeren eller med fredningsnævnets godkendelse og uden udgift for ejeren - at lade fjerne selvsåede buske eller træer og foretage andre plejeforanstaltninger med henblik på opretholdelse af en ønsket naturtilstand.

Afgørelsen vil være at tinglyse som servitut på følgende matrikelnumre:

1-a Halstedkloster, Halsted,
33 Halsted by, Halsted,
25 Hellinge by, Halsted,
1-a Hellinge by, Halsted,
17-d Vesterborg by, Vesterborg,
16-d smst.
14-a smst.
6-c smst.
5-c smst.
7-d smst.

2-a Skelstofte Hgd., Vesterborg,

2-q smst.

4-a smst.

Vesterborg Sø (umatrikuleret).

Nærværende sag er i medfør af naturbeskyttelseslovens § 104, stk. 1, afgjort efter reglerne i den tidligere lov om naturfredning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 530 af 10. oktober 1984.

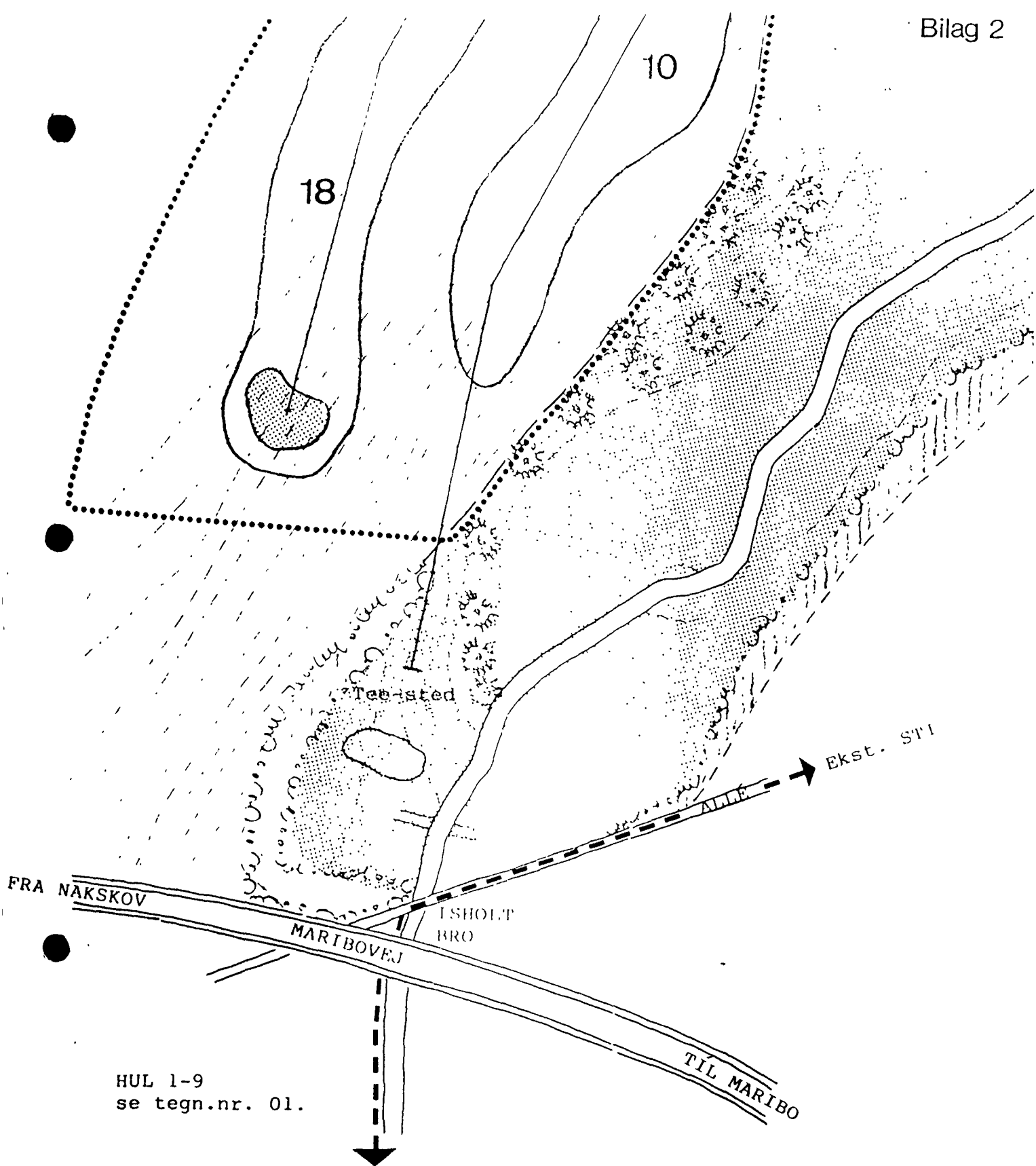
Nævnets afgørelse forelægges i medfør af ovennævnte naturfredningslovs § 25 for Overfredningsnævnet (Naturklagenævnet) til efterprøvelse.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet (Naturklagenævnet), Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende.

S. Aa. Feier

Ejvind Larsen

Bjarne Sjolte

HUL 1-9
se tegn.nr. 01.

Til NAKSKOV INDREFJORD

SAG	18 HULLERS GOLFBANE I HALSTED	TEGN NR	02 -4
BYGHERRE	VESTLOLLANDS GOLFKLUB	MAL	1:2000
EMNE	FORSLAG TIL PLACERING AF HUL 10-18	SAG NR	9205
KIRSTEN JENSEN LANDSKABSARKITEKT MDL PLR KORTERUPVEJ 12 4920 SOLLESTED TLF 51 91 61 48		DATO 15.12.92	REV DATO 09.03.93

PLANFORESKRIFTER FOR HALSTED KLOSTER

FREMTIDIG AREALANVENDELSE:

Afd. ltr	areal	træart	alder	træart	Driftsform	Bemærkning
81 a	2,60	Bøg	124	Bøg	Forlænget omdrift	
81 b	3,99	Ær	24	Løv		Spredt undervækst af bøg. Bøg favoriseres.
81 c	0,12	Rgr	28	Løv	Løv efter omdrift	
81 d	0,47	Lys	111		Uændret	Gravplads
81 e	1,55	Ær	24	Løv		Variierende højde
81 f	0,08	Sø				
81 g	0,24	Ask	32	Løv		
81 h	0,70	Ngr	5	Løv	Løv efter omdrift	
81 i	1,00	Ær	24	Bl.løv	Gl. bøg forlænget omdrift	82 stk.
		Bøg	124			

Areal ialt
afd. 81 10,75 ha

83 a	1,20	Ær	23	Løv		
83 b	3,15	Bøg	53	Bøg		
83 c	2,30	Bøg Ægr	34	Bøg	Ægr fjernes successivt	
83 d	0,80	Cyp	31	Løv	Løv efter omdrift	

Areal ialt
afd. 83 7,45 ha

FREMTIDIG AREALANVENDELSE:

Afd.	ltr	areal	træart	alder	træart	Driftsform	Bemærkning
84	a	2,84	Bøg	84	Bøg	Gl. bøg udlever naturligt	
84	b	0,35	Eg Rgr	25 27	Eg	Rgr. fjernes successivt	

Areal ialt
afd. 84 3,19 ha

86	a	0,11	Cyp	27	Løv	Løv efter omdrift	
86	b	0,32	Bøg	84	Bøg	Forlænget omdrift	
86	c	2,53	Bøg	34	Bøg		
86	d	1,26	Eg Rgr	43	Bl. løv	Rgr fjernes successivt	Ask langs skovkant
86	e	0,39	Eg	31	Eg		

Areal ialt
afd. 86 4,61 ha

88	a	2,27	Eg Birk	49	Bl. løv		
88	b	1,42	Bøg Eg	65	Bøg		Eg omkring mose
88	c	0,56	Rgr	19	Løv	Løv efter omdrift	
88	d	0,66	Eg	34	Eg		
88	e	1,72	Bøg	32	Bøg		
88	f	0,06	Mos				

Areal ialt
afd. 88 6,69 ha

FREMTIDIG AREALANVENDELSE:

Afd.	ltr	areal	træart	alder	træart	Driftsform	Bemærkning
89	a	6,41	Lys	111	Eg Bøg A.løv		Øst: Lys m. pleje, der tilsigter at bevare gl. træer. Hugst kun efter aftale m. amt. Vest: Naturskov uden forstligt indgreb
89	b	2,95	Rgr	20	Løv	Løv efter omdrift	Rhododen- dron
89	c	0,95	Rgr	29	Løv	Løv efter omdrift	
89	d	0,11	Mos				
89	e	2,03	Rgr Rgr	14 14	Løv	Løv efter omdrift	
89	f	0,89	Ær	25	Løv		Eg favori- seres
89	g	0,23	Bøg	95	Bøg	Forlænget omdrift	
89	h	1,91	Bøg	33	Bøg		
89	i	2,03	Eg Rgr Cyp	30 32 32	Eg		Hugges for eg. Rgr og Cyp afvikles successivt
89	j	0,83	Eg	5	Eg		
Areal ialt							
afd. 89		18,34 ha					
92	a	2,19	Lys	111	Løv		
Areal ialt							
afd. 92		2,19 ha					

FREMTIDIG AREALANVENDELSE:

Afd.	ltr	areal	træart	alder	træart	Driftsform	Bemærkning
93	a	0,23	Sgr		Løv	Løv efter omdrift	
Areal ialt afd. 93 0,23 ha							
94	a	0,28	Lys	111	Løv		
Areal ialt afd. 94 0,28 ha							
95	a	0,88	Lys Alø	111	Løv		
Areal ialt afd. 95 0,88 ha							
96	a	1,67	Mos Sgr Rgr		Mos og eng	Efter afdrift mos og eng	
Areal ialt afd. 96 1,67 ha							
99	a	0,28	Rgr	28	Løv	Løv efter omdrift	Bevare gl. ege
99	b	0,64	Lys Eg		Løv		
Areal ialt afd. 99 0,92 ha							
100	a	2,34	Sgr	34	Mos og eng	Efter omdrift mos og eng	Gl. skov- gærde og gl. skov- bryn bevares

FREMTIDIG AREALANVENDELSE:

Afd. ltr	areal	træart	alder	træart	Driftsform	Bemærkning
100 b	3,31	Mos Sgr		Mos og eng	Efter omdrift mos og eng	
Areal ialt afd. 100 5,65 ha						
102 a	5,02	Eng		Eng		Spredte løvgrup- per langs å
Areal ialt afd. 102 5,02 ha						
103 a	8,22	Eng		Eng		Spredte trægrup- per langs å
Areal ialt afd. 103 8,22 ha						

Allé træer bevares og forynges efter aftale med amtet.
Forlænget omdrift: 50 år fra nuværende alder.

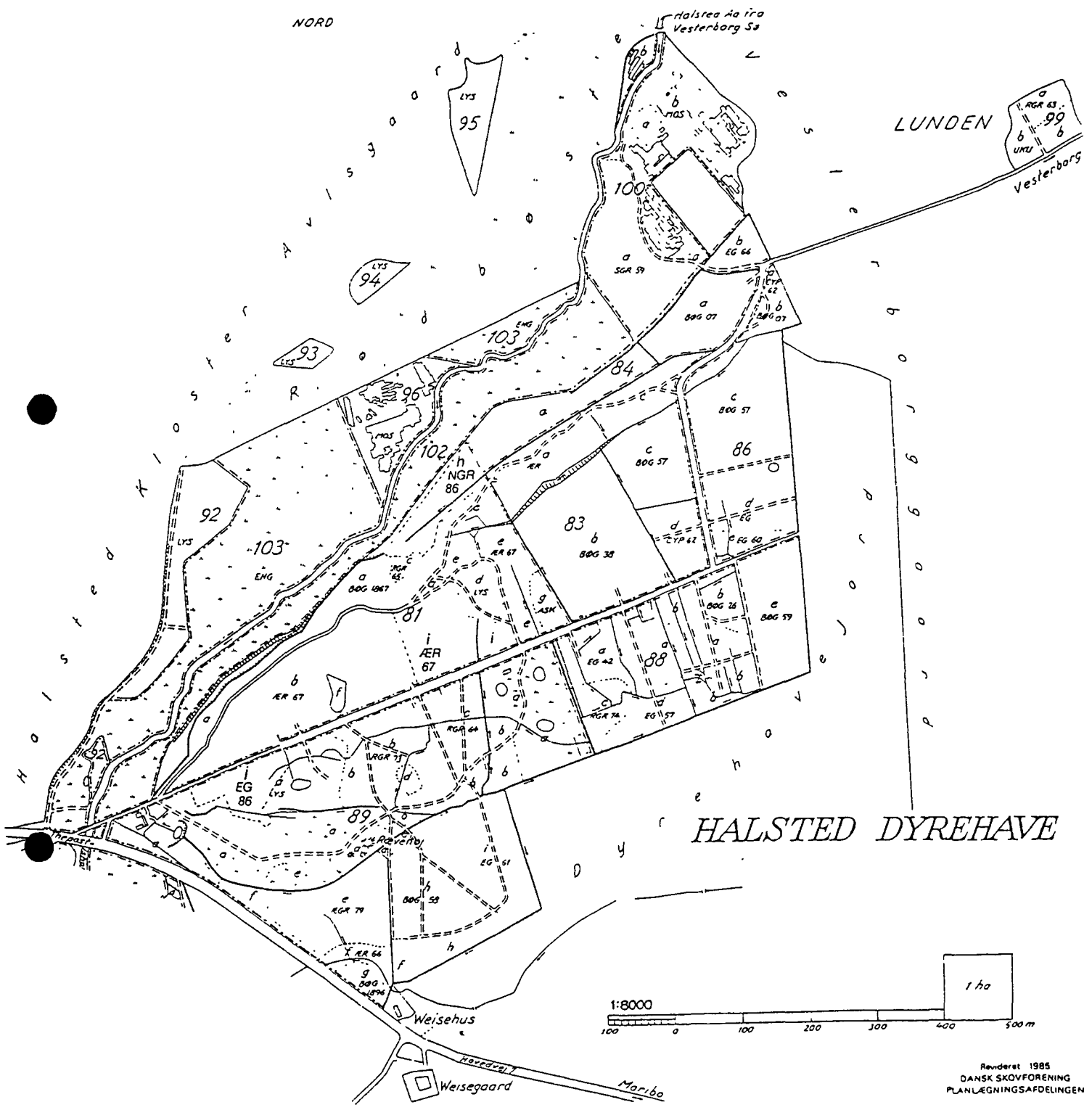
Rettet: 11.maj 1993.

NORD

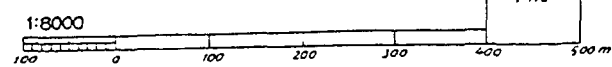
Halsrea Aa i raa
Vesterborg Sa

LUNDEN

a
RGR 83
b
URU
b
Vesterborgs

HALSTED DYREHAVE

Revideret 1985
DANSK SKOVFORENING
PLANLEGNINGSAFDELINGEN

Fredningsnævnet for Storstrøms
amts sydlige Fredningskreds afgørelse
af 28. juni 1993

om erstatning i anledning af fredningen af dele
af godset Halsted Kloster i Højreby
kommune, Storstrøms amt, (sag nr.11/1977).

Ved en samtidig hermed truffet afgørelse har fredningsnævnet bestemt, at dele af godset Halsted Kloster, ialt 205,1 ha skal fredes.

Fredningen omfatter følgende arealer tilhørende godsets ejer, greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs:

matr.nr. ejerlav	ønskes fredet ca. ha
del af 1-a Halstedkloster, Halsted	7,9
del af 33 Halsted by, Halsted	12,3
25 Hellinge by, Halsted	9,4
del af 1-a smst.	48,9
17-d Vesterborg by, Vesterborg	2,4
16-d smst.	1,5
14-a smst.	44,0
6-c smst.	2,7
5-c smst.	1,2
7-d smst.	1,6
del af 2-a Skelstofte Hgd., Vesterborg	43,4
2-q smst.	1,6

4-a Skelstofte Hgd., Vesterborg	0,8
Vesterborg Sø (umatrikuleret)	<u>27,4</u>
Ialt	<u>205,1</u>

Fredningssagen blev rejst første gang i 1977 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs, idet man ved en fredning ønskede at hindre anlæg af en motortrafikvej over godsets arealer. Fredningspåstanden blev senere ændret og udvidet, hvorefter ejeren trak sit tilsagn om at medvirke til en erstatningsfri fredning tilbage.

Ejerens advokat har ved skrivelse af 17. maj 1991 fremsat krav om erstatning eller forbeholdt sig at fremsætte krav om erstatning for de af fredningen berørte arealer. Skrivelsen er vedlagt en af Dansk Skovforening udarbejdet opgørelse over et erstatningskrav, der kan fremsættes i anledning af de driftsmæssige begrænsninger, der i forbindelse med fredningen pålægges dele af Halsted Dyrehave. Ejerens advokat har ved skrivelse af 11. juni 1993 gentaget erstatningskravet for Halsted Dyrehave og har herudover præciseret ejerens øvrige krav om erstatning, såfremt der sker fredning i overensstemmelse med den af Danmarks Naturfredningsforening senest nedlagte fredningspåstand.

Der er herefter nedlagt påstand om følgende erstatninger:

Der er for Halsted Dyrehave, der angives at have et samlet skovbeplantet areal på 52,93 ha, nedlagt påstand om en erstatning på kr. 1.519.073 i overensstemmelse med de af Dansk Skovforening foretagne beregninger.

Nævnet har ved skrivelse af 1. november 1991, der er fulgt op af senere henvendelser, forgæves anmodet Skov- og Naturstyrelsen om at vurdere og udtale sig om de af Dansk Skovforening foretagne beregninger.

For et areal svarende til trækronernes projektion på jorden omkring de fritstående træer på markerne der ifølge fredningsbestemmelsernes § 3e skal henligge uopdyrket, og som ifølge beregning foretaget af Storstrøms amtskommunes landskabskontor andrager 0,24 ha, er nedlagt påstand om en erstatning på kr. 20.000 beregnet som en afrundet erstatning i forhold til en pris på kr. 80.000 pr. ha.

For engarealerne, der angives at udgøre 34,7 ha er nedlagt påstand om en erstatning på kr. 7.500 pr. ha i anledning af, at fredningen umuliggør enhver fremtidig landbrugsmæssig eller forretningsmæssig udnyttelse af arealerne.

For Vesterborg Sø, som har et umatrikuleret areal på 27,4 ha, er der nedlagt påstand om en erstatning på kr. 100.000 som kompensation for de begrænsninger, der pålægges ejeren i form af manglende mulighed for opfyldning, reduktion, afvanding, vandindvinding m.v. i henhold til fredningsbestemmelsernes § 4.

For landbrugsarealerne, der angives at andrage 89,83 ha, er nedlagt påstand om en standarderstatning på kr. 1.000 pr. ha med et tillæg på yderligere kr. 2.000 pr. ha, som begrundes med det i fredningsbestemmelserne indeholdte tilplantningsforbud m.v.

Det samlede erstatningskrav er herefter beregnet til kr. 2.168.613, men der er herudover nedlagt påstand om en erstatning på yderligere kr. 1.000.000 for den værdinædgang, som fredningen påfører ejendommen og en erstatning på kr. 100.000 for driftsforstyrrelser f.s.v. ang. de arealer, der oprindeligt har været omfattet af fredningspåstanden, men som senere er udtaget af denne.

Der er nedlagt påstand om forrentning af erstatningen, principalt fra den 7. februar 1977, hvor fredningssagen blev rejst, subsidiært fra nævnets afgørelse om afvisning af 12. september 1989 og mere subsidiært fra Overfrednings-

nævnets afgørelse af 12. juli 1990.

Der er endelig nedlagt påstand om en godtgørelse på ikke under kr. 250.000 for afholdte omkostninger til advokatbistand m.v. under sagens gang.

Fredningsnævnet skal vedrørende erstatningsfastsættelsen udtale følgende:

Erstatningen fastsættes under hensyn til den værdiforringelse fredningen skønnes at påføre de forskellige arealtyper m.v.

Der findes ikke at være særlige forhold i fredningen, der kan begrunde en forøgelse af den sædvanlige erstatning for landbrugsarealer, og erstatningen for disse arealer fastsættes derfor til kr. 1.000 pr. ha.

For engarealerne, der ifølge fredningsbestemmelserne ikke må opdyrkes eller gødskes, findes der udover grundtaksten på kr. 1.000 pr. ha at burde tillægges en yderligere erstatning på kr. 3.000 pr. ha.

For arealet svarende til trækronernes projektion på jorden omkring de fritstående træer på markerne, der ifølge fredningsbestemmelserne skal henligge udyrket og som er beregnet til 0,24 ha, findes der at burde ydes en erstatning på kr. 10.000.

Der findes ikke grundlag for at tilkende erstatning for fredningen af Vesterborg Sø, der er omfattet af naturfredningslovens § 43.

Der er ikke oplyst særlige forhold, der kan begrunde, at der i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, ydes ejeren en godtgørelse for tab i anledning af, at han har været afskåret fra at udnytte arealer, som under sagens gang er udtaget af fredningspåstanden, og nævnet finder herefter ikke grundlag for at tillægge en sådan godtgørelse.

Fredningsbestemmelserne og de hertil knyttede planforskrifter indebærer betydelige indskrænkninger i ejerens rådighed over de arealer af Halsted Dyrehave, der er omfattet af fredningen. De beregninger, der ligger til grund for Dansk Skovforenings opgørelse af et erstatningskrav for disse arealer, findes imidlertid at være behæftet med nogen usikkerhed og under alle omstændigheder bør erstatningen som følge af fredningen fastsættes til den nedgang i ejendommens handelsværdi, som fredningsbestemmelserne medfører, medens driftsøkonomiske beregninger kun kan tillægges vejledende betydning. Erstatningen for arealerne i Halsted Dyrehave findes på den baggrund skønsomt at kunne fastsættes til et beløb i størrelsesordenen 1/2 million kr.

Efter en samlet bedømmelse af det tab, fredningen som helhed varigt påfører Halsted Kloster gods, findes erstatningen til ejeren herefter at burde fastsættes til kr. 800.000.

Der findes, blandt andet under hensyn til, at fredningssagen oprindeligt er rejst af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, ikke grundlag for at lade erstatningen forrente fra et tidligere tidspunkt end datoen for nærværende afgørelse, jfr. naturfredningslovens § 19, stk. 4.

Der tillægges ejeren et beløb, som nedenfor bestemt, til omkostninger.

Erstatning i anledning af fredningen tilkendes herefter således:

Der tillægges ejeren af Halsted Kloster gods, greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs, en erstatning på 800.000 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, fra datoen for nærværende afgørelse med en årlig rente, der er 1 % højere end diskontoen.

Der tillægges ejeren et beløb på 75.000 kr. til omkostninger.

Den samlede erstatning med renter og omkostninger udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75 % og af Storstrøms amtsråd med 25 %.

Afgørelsen kan påklages til Overfredningsnævnet, (Naturklagenævnet), Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

S.Aa. Feier

Ejvind Larsen

Bjarne Sjolte

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets afgørelse

af 12. juli 1990

i sagen om fredning af dele af godset Halsted Kloster
i Højreby Kommune, Storstrøms Amt (sag nr. 2769/89).

Fredningsnævnet for Storstrøms Amts Sydlige Fredningskreds har den 12. september 1989 truffet afgørelse om at afvise fredning af dele af godset Halsted Kloster i Højreby Kommune. Fredningsforslaget omfatter 339 ha. Formålet med fredningsforslaget er at sikre, bevare og forbedre de landskabelige, kulturhistoriske og naturhistoriske værdier samt at sikre offentligheden adgang til dele af fredningsområdet.

Fredningssagen blev rejst første gang i 1977 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med godsets ejer, idet man ved en fredning ønskede at hindre anlæg af en motortrafikvej over godsets arealer. Fredningspåstanden blev senere ændret og udvidet, hvorefter ejeren trak sit tilsagn om at medvirke til en erstatningsfri fredning tilbage. Foreningen har derfor i samarbejde med Storstrøms Amt fremsat et revideret fredningsforslag af 11. marts 1989.

Fredningsnævnets afvisning af at gennemføre fredningen er påklaget til Overfredningsnævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Hele det område, som er foreslået fredet, ligger i landzone og er beteg-

net som et herrergårdslandskab med rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Området indeholder endvidere en del kulturhistoriske værdier. I Storstrøms Amts regionplan for 1985-96 er området bl.a. på baggrund af landskabsanalysen fra 1976 udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde. Ifølge regionplanens retningslinier skal området friholdes for anlæg og aktiviteter, som påvirker de fredningsmæssige værdier i negativ retning.

Godsets bygninger og slotsparken er fredet ved deklaration af 4. juli 1989 i medfør af bygningsfredningsloven.

Under sagens behandling for fredningsnævnet er der fremlagt planer for etablering af en golfbane på en del af det areal, der er omfattet af fredningsforslaget. Både godsets ejer og Højreby Kommune støtter planerne om anlæg af en golfbane.

Storstrøms Amt har i et regionplannotat af marts 1989 tilkendegivet, at golfbaner i de særlige fredningsmæssige beskyttelsesområder kun vil kunne anlægges, såfremt det kan dokumenteres, at arealernes biologiske og landskabelige forhold ikke forringes. Iøvrigt skal golfbaner anlægges på jorder, der er mindre egnede til jordbrugsformål og i tilknytning til by- eller fritidsområder med god kollektiv transport.

Hverken Danmarks Naturfredningsforening eller Storstrøms Amt vil modsætte sig, at der anlægges en golfbane syd for den nuværende hovedlandevej gennem Halsted.

Medens sagen har været behandlet af fredningsnævnet, er linieføringen for den kommende forlægning af landevej 133 syd om Halsted Kloster blevet fastlagt, og Danmarks Naturfredningsforening har tilpasset sit fredningsforslag, således at fredningsgrænsen mod sydvest følger linieføringen for den planlagte vej.

Fredningsnævnet har forsøgt at opnå et forlig mellem på den ene side ejerens interesse i at undgå en fredning, der pålægger godset væsentlige ulemper for land- og skovbrugsdriften, ejernes, kommunens og golfin-

teressenternes ønske om at kunne anlægge en golfbane af international standard på godsets jorder og på den anden side Danmarks Naturfredningsforenings og amtets interesse i at sikre og bevare områdets landskabelige værdier.

Forligsforhandlingerne er endt forgæves, og nævnet har herefter truffet den afgørelse, at den af Danmarks Naturfredningsforening rejste fredningssag for arealer af Halsted Kloster gods bør afvises. Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at såvel den nye som den gamle hovedbygning, godsets huse i Halsted og slotsparken i mellemtiden er blevet omfattet af en fredning i medfør af bygningsfredningsloven, og at godsets arealer iøvrigt vel har betydelig landskabelig værdi, men dog ikke er så enestående, at fredningssagen, der oprindeligt er rejst som en frivillig fredning, bør gennemføres mod ejerens ønske.

Danmarks Naturfredningsforening har påklaget fredningsnævnets afvisning, idet man fortsat mener, at der er grundlag for at gennemføre en fredning. Foreningen har til støtte herfor bl.a. henvist til, at bygningsfredningen kun omfatter godsets bygninger og parken og ikke sikrer de landskabelige interesser iøvrigt i hele det foreslåede fredningsområde. Efter foreningens opfattelse er området klart fredningsværdigt, hvilket understøttes af regionplanens retningslinier og af amtets støtte til fredningssagen.

Foreningen har endvidere forbeholdt sig at foreslå fredningen udvidet med nærmere angivne arealer ved Vesterborg samt at foreslå fastsat detaljerede fredningsbestemmelser for skovarealer, herunder Dyrehaven.

Storstrøms Amt har henvist til regionplanens retningslinier og udtalt, at en fredning vil kunne bidrage til at sikre de karakteristiske landskabstræk omkring Halsted ådalen og sammenhængen med Vesterborg Sø og de tidligere gennemførte fredninger af arealer omkring Pederstrup.

Højreby Kommune har udtalt, at fredningen bør afvises som unødvendig. Hvis fredningen alligevel gennemføres, bør den ikke være til hinder for placering af den påtænkte golfbane.

Ejeren har ligeledes påstået afvisningen af fredningen stadfæstet, idet man finder området tilstrækkeligt beskyttet efter anden lovgivning. Ejeren har i den forbindelse særligt peget på, at godsets park er omfattet af en fredning efter bygningsfredningsloven og er offentligt tilgængelig. Hvis fredningen alligevel gennemføres, bør den begrænses til det område, som var foreslået fredet i 1983, og således at fredningen ikke er til hinder for placering af den påtænkte golfbane. Ejeren har desuden forbeholdt sig sit erstatningskrav, hvis en fredning gennemføres.

Overfredningsnævnet har besigtiget fredningsområdet og holdt offentligt møde om sagen den 3. maj 1990.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Der findes ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at gennemføre en fredning af arealerne syd for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster, herunder godsets park, der allerede er fredet i medfør af bygningsfredningsloven. Fredningsnævnets afvisning af at frede disse arealer stadfæstes derfor.

Et flertal på 7 medlemmer skal udtale:

Den del af fredningsområdet, der strækker sig nord for landevejen ved Halsted Kloster, rummer betydelige landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer. Samtidig indgår dette landskabsstrøg i en naturlig sammenhæng med de nord for liggende fredede områder omkring Pederstrup. Området er således også i amtets regionplan udpeget som særligt fredningsmæssigt beskyttelsesområde, hvor fredninger i særlig høj grad kan komme på tale som et middel til at sikre mod en uheldig og uønsket udvikling, der kan ændre områdets karakter. Flertallet finder derfor, at området opfylder betingelserne i naturfredningsloven for at kunne undergives fredning.

Det bestemmes derfor, at sagen om fredning af dele af godset Halsted Kloster hjemvises til Fredningsnævnet for Storstrøms Amts Sydlige Fredningskreds til fortsat behandling for så vidt angår den del af fredningsområdet, der ligger nord for hovedvej A 7 ved Halsted Kloster.

Mindretallet på 2 medlemmer har stemt for også at stadfæste fredningsnævnets afvisning af sagen for så vidt angår arealerne nord for hovedvejen, da man ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at gennemføre en fredning i det hele taget.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen

viceformand

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

FOR

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1989 den 12. september blev i

F.S. 11/1977

Fredningen af dele af godset

Halsted Kloster

truffet følgende

A F G Ø R E L S E :

Danmarks Naturfredningsforening begærede ved skrivelse af 7. februar 1977 rejst en fredningssag for godset Halsted Kloster som nærmere angivet på et medfølgende kort. Det fremgik af skrivelsen, at ejeren af godset greve Mogens Krag-Juul-Vind-Frijs overfor foreningen havde tilbudt ejendommen fredet uden erstatning på de i skrivelsen opregnede vilkår. Fredningspåstanden gik i hovedsagen ud på, at arealerne skulle bevares i deres nuværende tilstand, og det var i skrivelsen anført, at formålet med fredningen var at bevare et stort sammenhængende herregårdskulturlandskab med en rig afveksling mellem store marker med enkeltstående træer, skove, vandløb og søer imod indgreb, der kunne virke forstyrrende på denne tilstand.

Der indgik i de foreslåede fredningsbestemmelser en ophævelsesklausul med følgende ordlyd:

"Den til enhver tid værende ejer af ejendommen skal have ret til at ophæve fredningen for såvidt det offentlige foretager indgreb i ejendommen, der væsentlig forrykker sigtet med den gennemførte fredning."

Der blev afholdt offentligt møde og besigtigelse i sagen den 31. august 1977.

Vejdirektoratet gav på mødet udtryk for, at fredningspåstanden var i modstrid med en planlagt forlægning af hovedlandevej 133, Maribo - Taars, syd om Halsted, som var forudsat i § 2, stk. 2, i lov nr. 238 af 7. juli 1968 om visse hovedlandevejsstrækninger, og nævnet gjorde opmærksom på, at tilbagetrædelsesklausulen ikke var acceptabel i dens oprindelige form, idet det burde være nævnet, der tog stilling til,

om den frivillige fredning kunne ophæves på ejerens forlangende. Sagen blev ved afslutningen af mødet udsat i afventning af en endelig fastlæggelse af linieføringen for hovedlandevej 133 samt til overvejelse og eventuel ændring af fredningsbestemmelserne, herunder tilbage trædelsesklausulen.

Der blev påny holdt møde i sagen den 11. december 1981. Godsets ejer gav på mødet udtryk for, at han overvejede at trække sit tilbud om fredning af godset tilbage, idet han ikke fandt, at godset og landskabet kunne bevares som tilsigtet, når forlægningen af landevej 133 blev etableret, og idet fredningspåstanden havde vist sig at være til hinder for gennemførelse af forskellige af godsets egne projekter. Mødet blev udsat til nærmere drøftelse af sagen mellem godsets ejer og Danmarks Naturfredningsforening.

Danmarks Naturfredningsforening udfærdigede i 1984 et nyt udkast til fredningsbestemmelser, idet der samtidig skete en betydelig begrænsning af det areal, der var påstået fredet. Det ændrede fredningsforslag blev ikke umiddelbart forelagt nævnet, men blev fremsendt til Landskabskontoret i Storstrøms Amtskommune, der i sommeren 1986 fremkom med sine kommentarer til forslaget.

Det ændrede fredningsforslag blev forelagt nævnet på et møde den 18. november 1988 til stillingtagen til, om fredningssagen skulle videreføres, idet Danmarks Naturfredningsforening gav udtryk for, at man fortsat mener, at området er fredningsværdig og derfor ikke umiddelbart er indstillet på at hæve sagen.

Det blev på mødet oplyst, at der i 1986 udover den eksisterende bygningsfredning af godsets gamle hovedbygning er sket bygningsfredning af den nye hovedbygning og godsets huse i Halsted by. Bygningsfredningen omfatter også parken.

Godsets ejer begærede sagen udsat, for at han kunne få lejlighed til at sætte sig nærmere ind i det ændrede fredningsforslag, men anførte, at han i sin tid ønskede fredningssagen rejst for at forhindre,

at motortrafikvejen kom til at gå hen over godsets jorder, og at man fra godsets side ikke uden videre er indstillet på at acceptere de restriktioner, der ifølge udkastet til fredningsbestemmelser vil blive lagt på driften af landbrugsejendommen, idet det bør sikres, at der er mulighed for at drive et rationelt landbrug på grundlag af de vilkår, der kommer til at foreligge i fremtiden og for eventuelt at udnytte godsets jord på en helt anden måde end hidtil.

Danmarks Naturfredningsforening fremlagde på det næste møde den 17. marts 1989 et revideret fredningsforslag udarbejdet i samarbejde med Storstrøms Amtskommunes Landskabskontor. Det blev på dette møde oplyst, at linieføringen for hovedlandevejen, der endnu ikke er gennemført, er fastlagt, således at vejen kommer til at forløbe over den sydlige del af godsets jorder. Fredningsgrænserne i den ændrede fredningspåstand var afpasset i forhold hertil, idet Danmarks Naturfredningsforening gav udtryk for, at man ikke fandt det realistisk fortsat at kæmpe mod vejprojektet. Grænserne for fredningen var i det nuværende forslag udvidet i forhold til forslaget fra 1984, og det blev bebudet, at såfremt fredningen blev gennemført, ville der på et senere tidspunkt blive fremsat begæring om rejsning af fredningssag for yderligere arealer.

Det blev på mødet oplyst, at der foreligger planer om etablering af en golfbane på en del af det areal, der er omfattet af fredningspåstanden, idet golfbanen er projekteret med 9 huller syd for den nuværende hovedlandevej gennem Halsted by og 9 huller på et engareal nord for vejen.

Godsets ejer anførte, at han principalt påstår fredningssagen hævet, da han ikke længere ønsker at medvirke til en frivillig fredning af godsets arealer. Kan dette ikke opnåes, ønsker han subsidiært, at fredningen ikke udstrækkes udover, hvad der fremgår af forslaget fra 1984. Han ønsker golfbaneprojektet indpasset i en eventuel fredning og ønsker en nærmere forhandling om fredningsgrænser og

fredningsbestemmelser, ligesom han forbeholder sig at fremsætte krav om erstatning, såfremt påstanden om fredning fastholdes imod hans ønske.

Højreby kommune bemærkede, at man går ind for en fredning af en del af godsets arealer, men at man gerne ser, at golfbaneprojektet indarbejdes i fredningen.

Danmarks Naturfredningsforenings seneste udkast til fredningsbestemmelser har følgende formålsbestemmelse:

"Fredningen har til formål at sikre,
at de landskabslige værdier som følge af området karakter af herregårdslandskab bevares med en rig afveksling mellem marker, enge, skove og udyrkede arealer,
at de kulturhistoriske minder, der er knyttet til Halsted Kloster, bevares, og
at offentlighedens adgang til Slotsparken og Dyrehaven opretholdes."

Nævnet foretog den 1. maj 1989 besigtigelse af de arealer, der er omfattet af Danmarks Naturfredningsforenings seneste fredningspåstand. Danmarks Naturfredningsforening og Storstrøms Amtskommunes Landskabskontor erklærede sig under besigtigelsen indforstået med, at der etableres en golfbane på arealerne syd for den nuværende hovedlandevej, men godsets ejer og repræsentanten for golfklubben erklærede, at det ikke er muligt at etablere en golfbane af international standard med 18 huller på disse arealer, da banen her vil kollideres med den kommende motortrafikvej eller blive lagt for tæt på slotsparken.

Efterfølgende forligsforhandlinger endte forgæves, og nævnet optog herefter den 15. juli 1989 sagen til afgørelse.

Nævnet skal udtale:

Der er efter det oplyste i 1986 sket yderligere bygningsfredning, således at såvel den nye som den gamle hovedbygning, godsets huse i Halsted og slotsparken er fredet. Nævnet finder herefter, at godsets arealer vel har betydelig landskabelig værdi, men dog ikke er så

enestående, at fredningssagen, der oprindeligt er startet som en frivillig fredning, bør gennemføres mod ejerens ønske, hvorfor

b e s t e m m e s :

Den af Danmarks Naturfredningsforening rejste fredningssag for arealer af Halsted Kloster Gods afvises.

Kofoed.
K. W. Kofoed

Eiv. Larsen.
Eivind Larsen

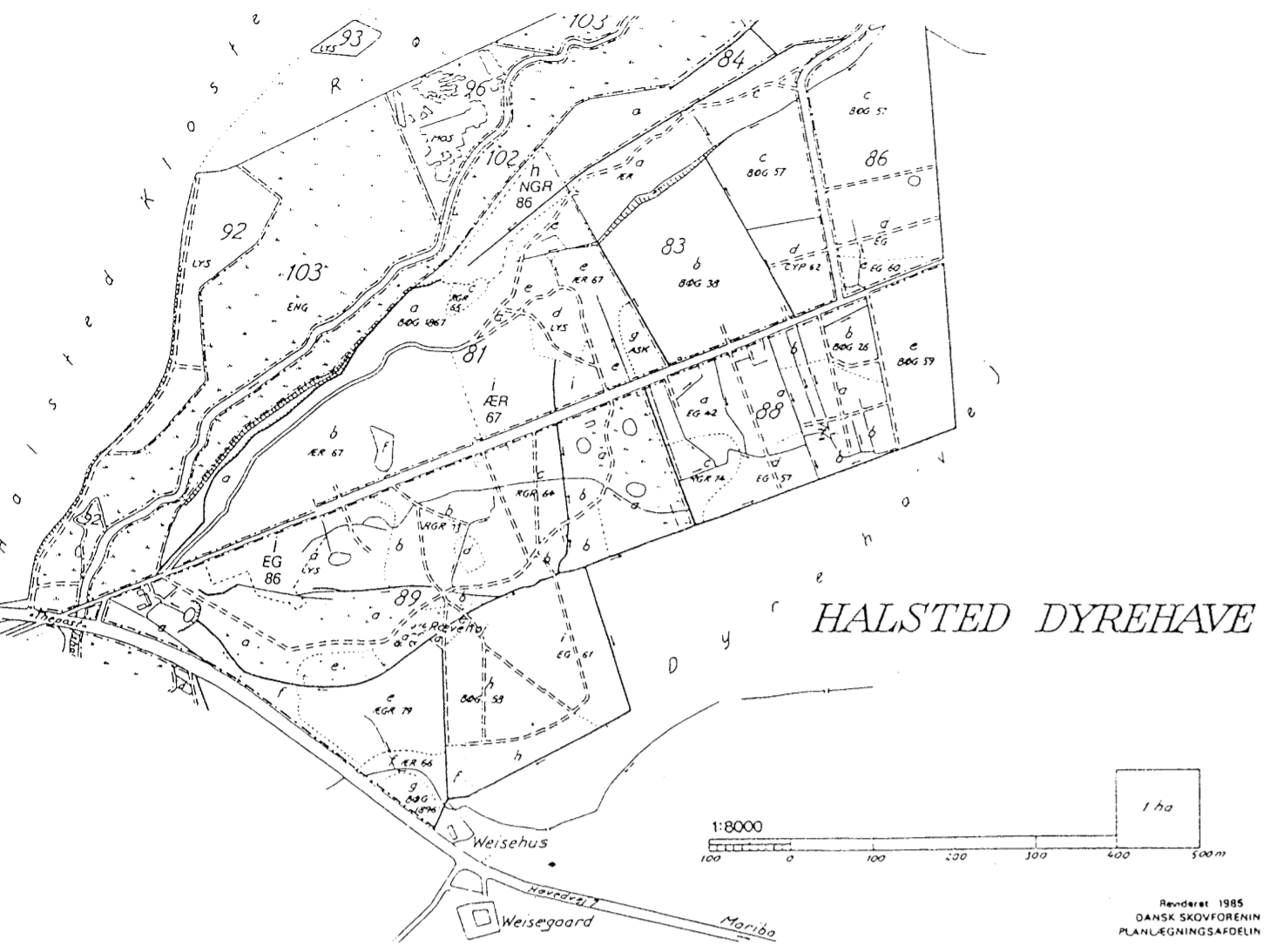
Bjarne Sjolte
Bjarne Sjolte

Udskriftens rigtighed bekræftes.

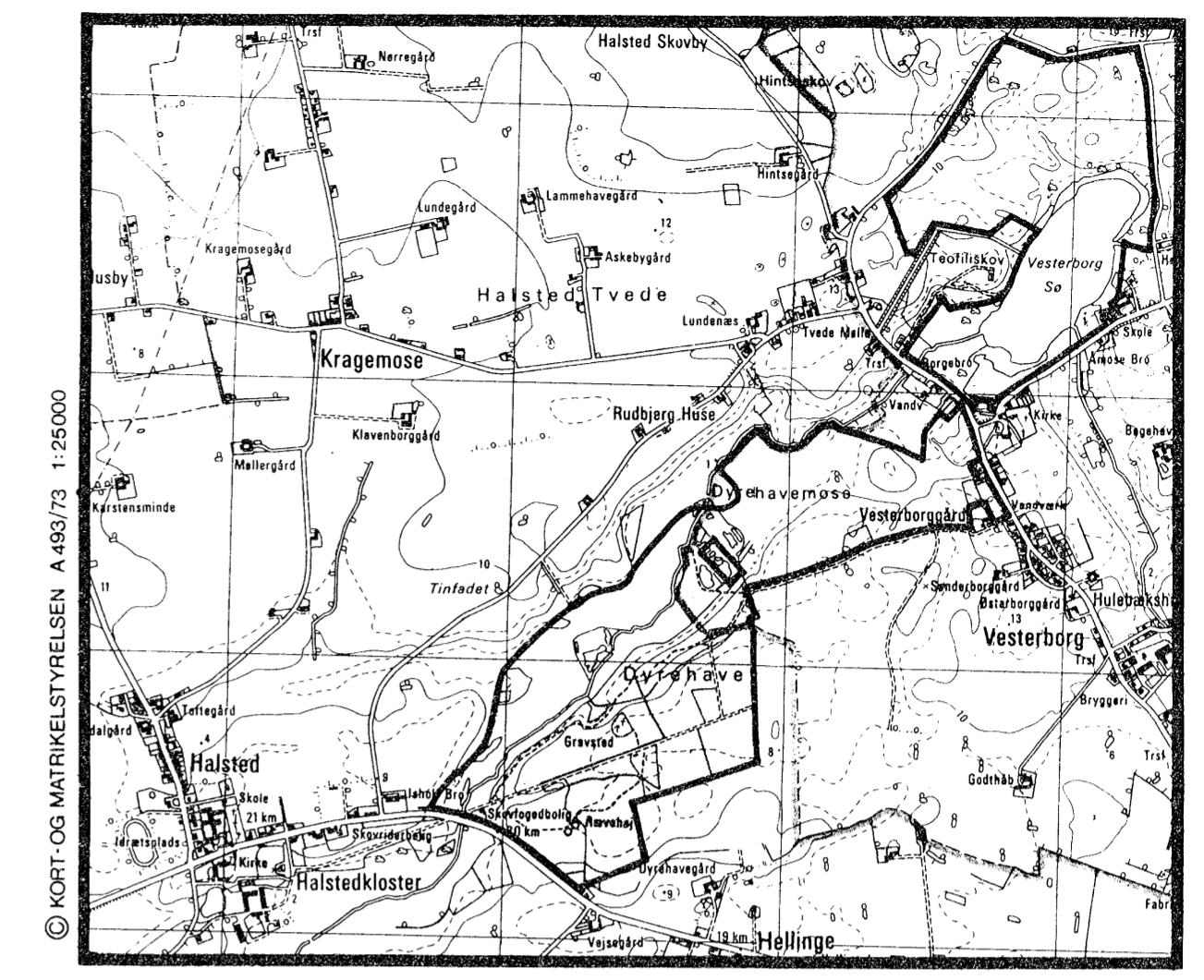
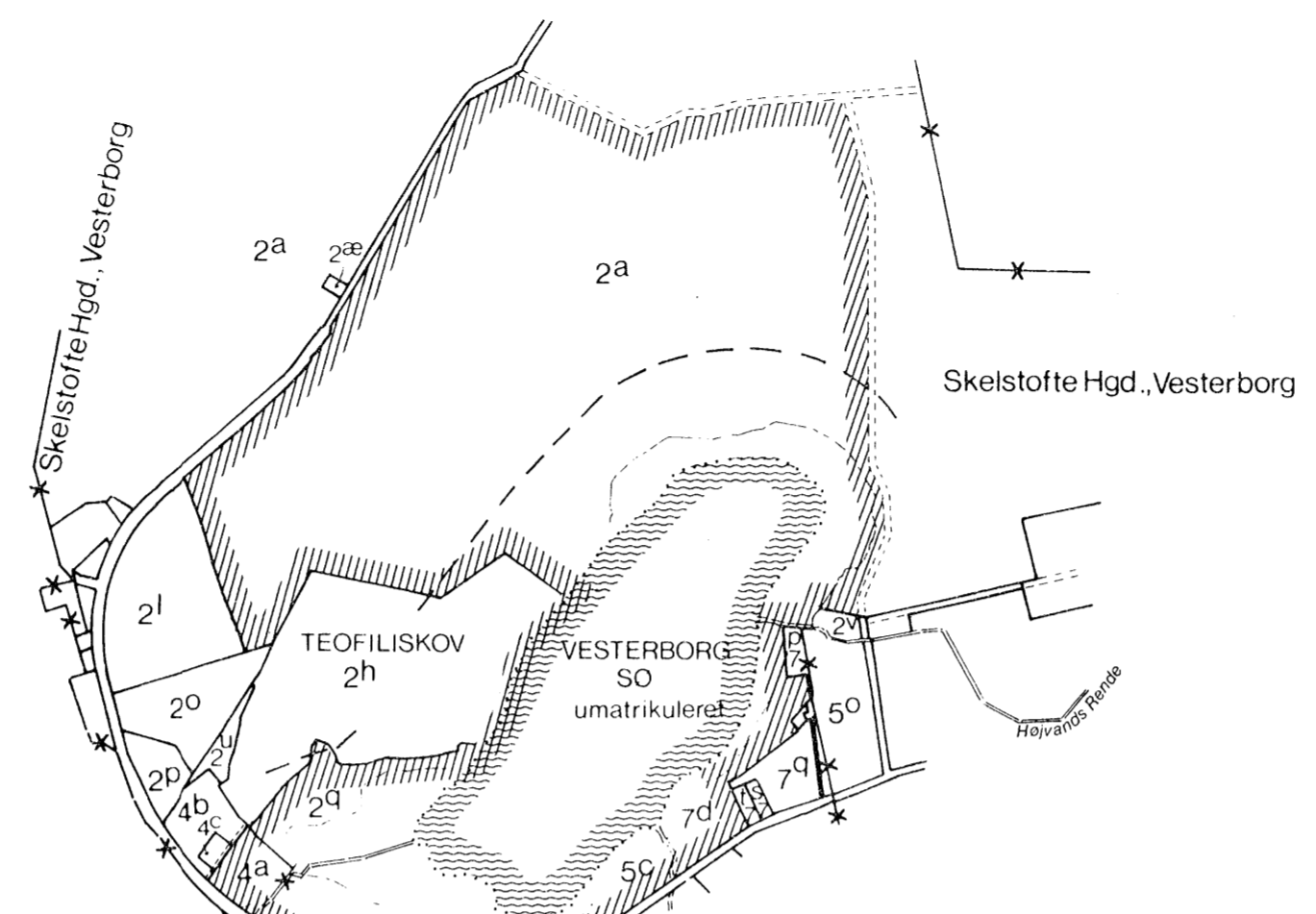
Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds,
Nykøbing F., den 12. september 1989.

Kofoed.
K. W. Kofoed

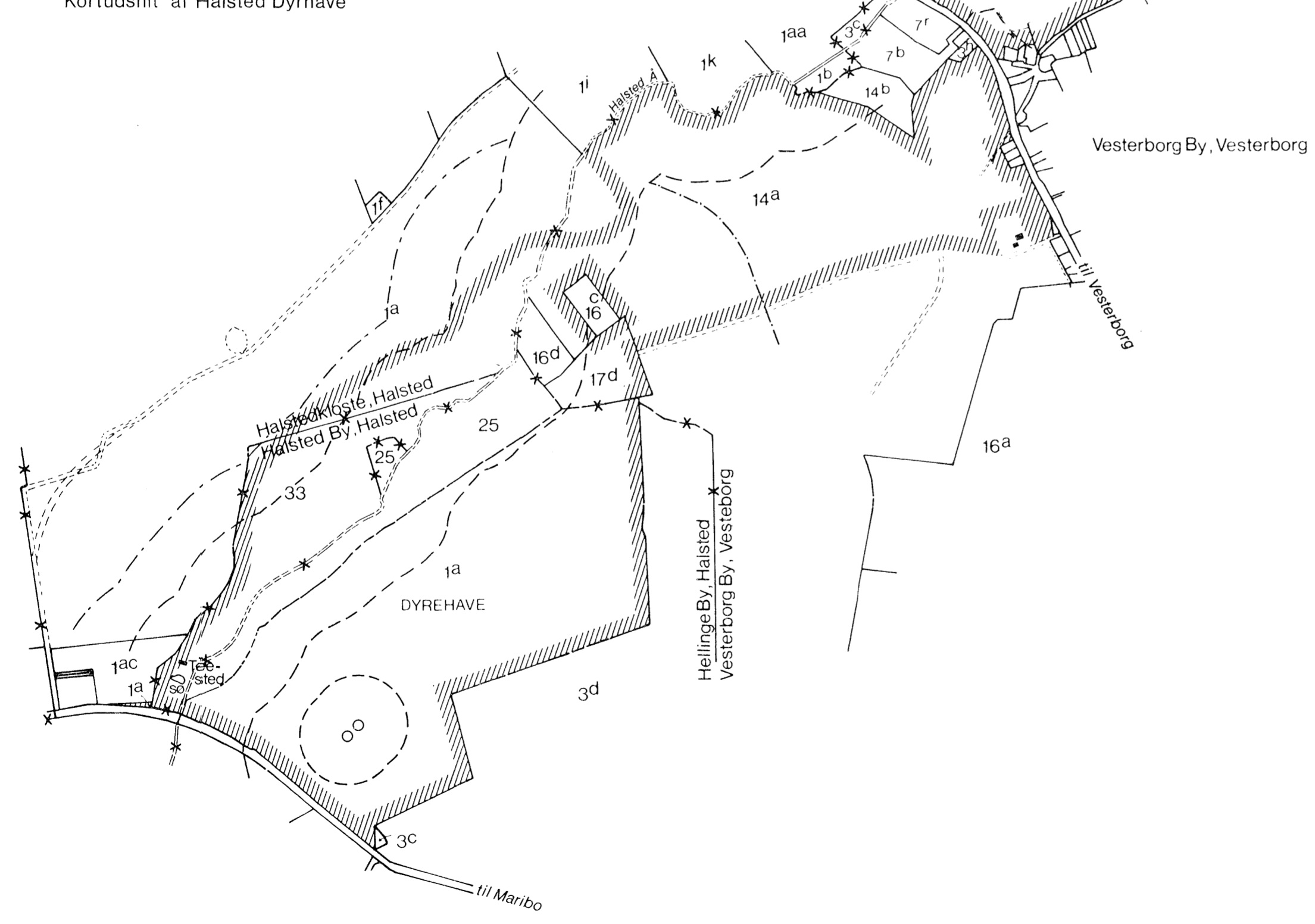
KORT >

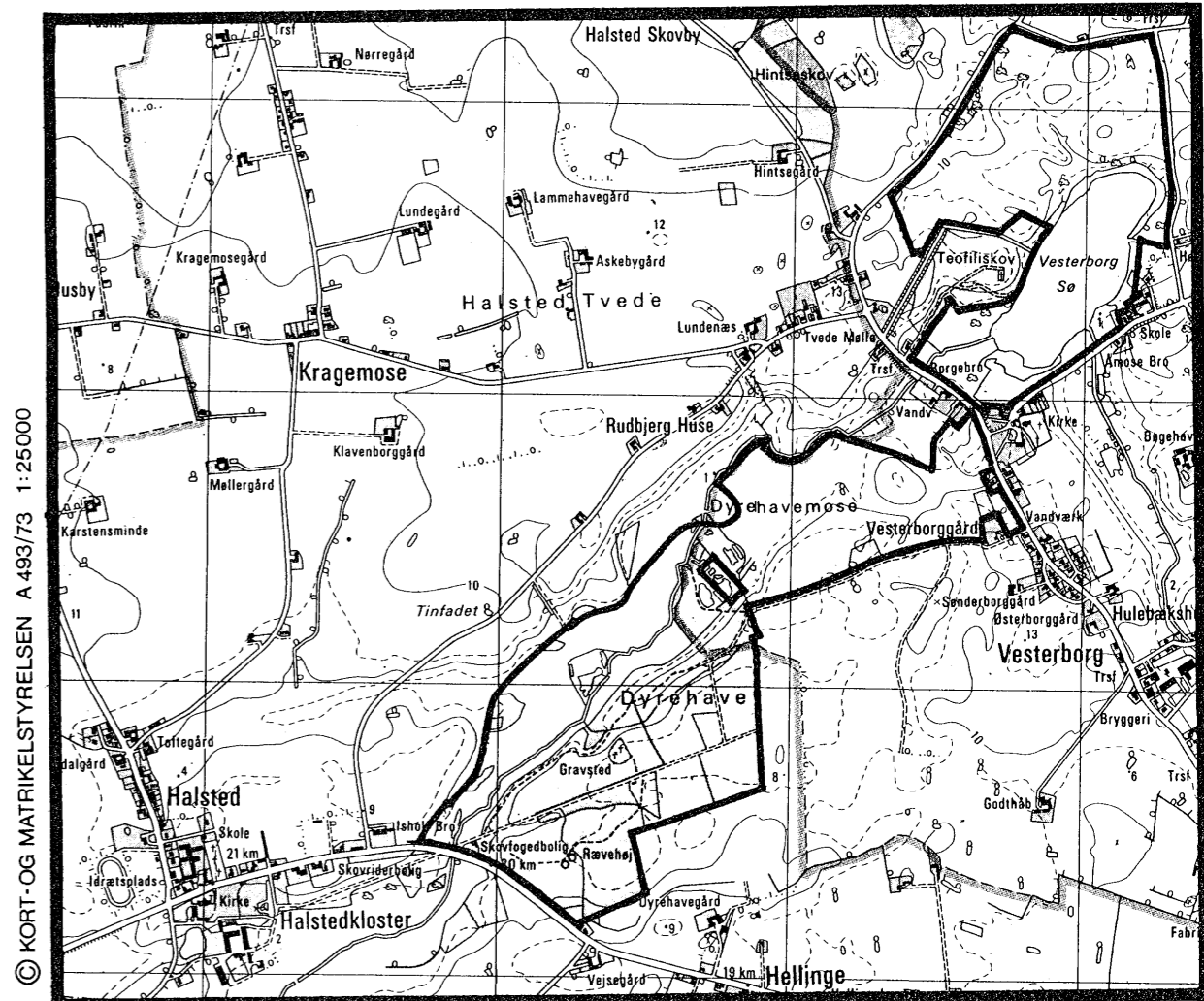

Kortudsnit af Halsted Dyrehave

Bilag 1

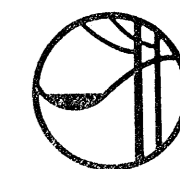
Bilag 1

Del af Halstedkloster Gods.

REG. NR. 197.01

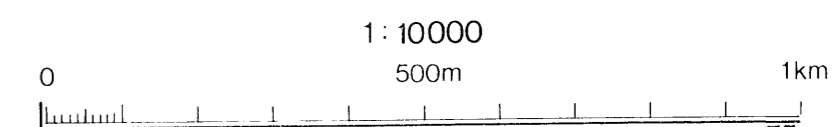
Del af
Halstedkloster, Halsted,
Halsted By, Halsted,
Hellinge By, Halsted,
Vesterborg By, Vesterborg,
Skelstoftes Hgd., Vesterborg,
Højreby Kommune
Storstrøms Amt.

Udfærdiget i feb. 1991 af
Danmarks Naturfredningsforening
J.nr. 0111 - 71

Signaturforklaring

- ////// fredningsgrænse
- x-x- ejerlavsgrense
- ~~~~ vandflade indl. efter GI kort
- - - byggegnier i h.t. naturfredningslovens § 47a,
- · · · 53 og 47

**Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster**

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 14. juni 2024

**FN-SSJ 12-2022 Ansøgning om tilladelse til beskæring af træer på
matr.nr. 1a Hellinge By, Halsted, i den gamle lystskov i Halsted Kloster
Dyrehave inden for fredningen ved Halsted Kloster.**

Halsted Kloster Gods søgte den 7. marts 2022 fredningsnævnet om tilladelse til at fælde/topskære et gammelt, udgået egetræ ca. 15 m fra Maribovej, fordi der var risiko for, at egetræet væltede ud på Maribovej.

Det pågældende egetræ stod inden for fredningen ved Halsted Kloster, jf. Naturklagenævnets afgørelse af 2. august 1995 (reg.nr. 08023.00), og efter de foreliggende oplysninger i ”afd. 89a”/”den gamle lystskov”.

Formålet med fredningen er blandt andet at sikre de landskabelige værdier som følge af områdets karakter af herregårdslandskab og at bevare og forbedre de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter. Fredningsbestemmelserne for skoven skal tilsigte at bevare skovens nuværende karakter. Ifølge fredningsbestemmelserne i Naturklagenævnets afgørelse af 2. august 1995 (§ 3.b.) skal træerne i ”afd. 89a”/”den gamle lystskov” lades urørte, også efter at de er gået ud. Fredningsnævnet kan efter § 6 i fredningsbestemmelserne meddele dispensation, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Den pågældende del af Halsted Kloster Dyrehave er endvidere udpeget som Natura 2000-område nr. 178. Udpegningsgrundlaget er eremitbillen, der lever i gamle træer med hulheder og råd. Eremitbillen er som bilag IV-art omfattet af artsfredningsbekendtgørelsen.

Danmarks Naturfredningsforening og Lolland Kommune anbefalede i breve af 3. juni 2022 og 22. juni 2022 topkapping/beskæring af egetræet på nærmere anførte vilkår.

Den 14. juni 2022 meddelte Miljøstyrelsen, at fældning af egetræet forudsatte dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsens § 10, fordi egetræet var beskrevet som habitat for eremitbillen.

Fredningsnævnet tilkendegav herefter den 28. juni 2022, at dispensation fra fredningen kunne forventes, såfremt Miljøstyrelsen meddelte dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsens § 10.

Den 4. juli 2023 fremsendte Halsted Kloster Gods Miljøstyrelsens dispensation af 15. august 2022, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 10, til beskæring og topkapping af egetræet. Halsted Kloster søgte samtidig om dispensation fra fredningen til beskæring af tre mindre "risiko-ege" i skovbrynet mod hovedvejen mellem Nakskov og Maribo (pkt. 2 i ansøgningen af 4. juli 2023) og et stort gammelt asketræ ca. 22 m fra hovedvejen, et stort gammelt kastanjetræ ca. 5 m fra hovedvejen og to mindre ca. 7 m høje asketræer med en diameter på ca. 15 cm (pkt. 3 i ansøgningen) på grund af risikoen for trafikken på hovedvejen. Disse træer står også i "afd. 89a"/"den gamle lystskov". Træerne, herunder deres nøjagtige placering, fremgår af Miljøstyrelsens afgørelser nævnt nedenfor.

Ved afgørelsen af 15. august 2022 har Miljøstyrelsen meddelt dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsens § 10 til beskæring af det gamle egetræ med bevaring af stammen i 14 meters højde på nærmere anførte vilkår.

Miljøstyrelsen har endvidere ved en afgørelse af 19. juni 2023 meddelt dispensation til beskæring af de tre mindre "risiko-ege" (pkt. 2), ligesom Miljøstyrelsen ved en afgørelse af 1. august 2023 har meddelt dispensation til beskæring af det store kastanjetræ og det store asketræ og de to mindre asketræer (pkt. 3) omfattet af ansøgningen af 4. juli 2023. Dispensationerne er meddelt med nærmere vilkår om beskæringen, herunder at beskæringen skal udføres af en professionel skoventreprenør.

Miljøstyrelsen har i afgørelserne blandt andet henvist til, at beskæringerne på de vilkår, der er anført i afgørelserne, ikke hindrer opretholdelse af eremit- og flagermusbestanden i disse arters naturlige udbredelsesområde, den offentlige sikkerhed, og at der ikke er andre brugbare løsninger.

Halsted Kloster Gods (skovfoged Bjarne Frost Jensen) har den 1. maj 2024 telefonisk oplyst, at træerne nu er beskåret og topkappet under iagttagelse af vilkårene i Miljøstyrelsens afgørelser, bortset fra det store kastanjetræ og de to mindre asketræer, der fortsat agtes fældet.

Fredningsnævnet finder, at den ansøgte beskæring af træerne må anses for nødvendig at hensyn til sikkerheden på Maribovej. Der er tale om beskæring af enkeltstående træer, og det kan i overensstemmelse med Miljøstyrelsens afgørelser lægges til grund, at beskæringen ikke hindrer opretholdelse af eremit- og flagermusbestanden.

Det ansøgte vil derfor ikke stride mod fredningens formål, jf. fredningsbestemmelsernes § 6 og naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, eller naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 om beskyttelse af blandt andet bilag IV-arter.

Herefter meddeler fredningsnævnet dispensation til den ansøgte beskæring/topkapning af et udgået egetræ (ansøgningen af 7. marts 2022, tre mindre ”risiko-egne” (pkt. 2 i ansøgningen af 4. juli 2023) og et stort gammelt asketræ, et stort gammelt kastanjetræ og to mindre asketræer (pkt. 3 i ansøgningen af 4. juli 2023).

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Lolland Kommune
Halsted Kloster Gods